

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 18C/39/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116206784
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Hlistová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2020:1116206784.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v konaní pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Hlistovou v právnej veci žalobkyne: F. N., W.. XX.XX.XXXX, Q. XXX/XXX, XXX XX L., zast.: JUDr. Dušan Pohovej & partners, s.r.o., IČO: 36 863 904, Nám. Slobody 10, 811 06 Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika zast. Ministerstvom vnútra SR, Pribinova 2, 812 72 Bratislava o zaplatenie 3898,91 Eur s prísl., o nároku na náhradu trov konania, takto

rozhodol:

Súd žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č.k. 18C 39/2016-108 zo dňa 22.11.2018 súd zaviazal žalovanú k úhrade bezdôvodného obohatenia na základe užívania pozemkov, ktorých podielovou spoluvlastníčkou je aj žalobkyňa, bez právneho dôvodu.

2. Rozsudkom Krajského súdu Bratislava I bol rozsudok súdu prvého stupňa, na základe odvolania žalovanej, v časti výroku, ktorým súd rozhodol o nároku žalobkyne na náhradu trov konania zrušený a vec v tejto časti vrátená na nové konanie. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie o priznaní nároku žalobkyni na náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa zásady úspechu v konaní dostatočne nezdôvodnil keďže, že v priebehu konania došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby a v tejto časti bolo konanie zastavené. Prvostupňový súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania v plnom rozsahu odôvodnil tým, že výška plnenia závisela od jej stanovenia znaleckým posudkom a žalobkyňa bola v konaní úspešná čo do základu právneho nároku.

3. V predmetnej veci prvostupňový súd nariadil pojednávanie na deň 01.10.2020. Žalobkyňa na pojednávaní žiadala prostredníctvom právneho zástupcu priznať plnú náhradu trov konania s poukazom na nález Ústavného súdu SR z 15.04.2020 sp. zn. III ÚS 399/2019 v zmysle ktorého patrí sporovej strane plná náhrada trov konania aj v prípade ak má úspech len čiastočný, pokiaľ výška plnenia závisí od znaleckého posudku. Žalovaná žiadala rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania v zmysle zásady pomeru úspechu strán sporu.

4. Súd v danej veci opätovne preskúmal skutkový a právny stav z hľadiska rozhodnutia o nároku žalujúcej strany na náhradu trov konania a dospel k záveru, že jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% je dôvodný. Ústavný súd vo vyššie uvedenom náleze sa zaoberal nárokom postaveným na obdobnej právnej argumentácii ako v predmetnom konaní, t.j. na náhrade trov konania v plnom rozsahu i napriek čiastočnej úspešnosti v konaní, keďže rozsah uplatneného nároku závisel od výsledku znaleckého dokazovania. V tejto súvislosti ústavný súd konštatoval nasledovné:

4.1. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Podľa § 257 Civilného sporového poriadku výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V. Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

4.2. Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (I. ÚS 198/07, Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997, II. ÚS 569/2017).

4.3. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi prislúcha zásadne týmto súdom. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne preskúmava rozhodnutie všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017).

4.4. "Právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa podľa doterajšej úpravy v Občianskom súdnom poriadku, ako aj podľa novej úpravy účinnej od 1. júla 2016 v Civilnom sporovom poriadku spravuje zásadou úspechu v konaní/spore. Z porovnania doterajšej a novej právnej úpravy vyplýva, že Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré sa uplatňovalo ako *lex specialis* vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová práva úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy. V posudzovanom konaní preto nezávisle od toho, že okresný súd rozhodoval o trovách konania za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a krajský súd za účinnosti Civilného sporového poriadku, vzhľadom na závery krajského súdu a sťažnostnú argumentáciu je podstatnou otázkou, či nepriznanie časti sťažovateľkou uplatnených nárokov z titulu zmluvnej pokuty (v rozhodnutí vo veci samej) z dôvodu využitia moderačného oprávnenia súdu podľa § 301 Obchodného zákonníka je prípadom, keď výška plnenia bola závislá od úvahy súdu, a teda prípadom odôvodňujúcim osobitné posudzovanie úspechu a neúspechu v konaní s dôsledkami na rozhodovanie o trovách konania." (uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 56/2017-12 z 8. 2. 2017).

4.5. Z publikácie Civilný sporový poriadok od autorov Števéčka, Ficovej, Baricovej, Mesiarkinovej, Bajánkovej, Tomašoviča a kol. vydané v nakladateľstve C. H. Beck v roku 2016 zo strán 926 a 927 vyplýva: "Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako *lex specialis* vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP (k tomu napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 142/2014). Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 OSP), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Napríklad pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravdliivo vyššie, ako na koľko mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravdliivo a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom (prípadne aj viacerými znalcami) môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody "iba" odhaduje. Aj tu je zrejme primárnym fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje."

4.6. Z pohľadu ústavného súdu možno konštatovať, že zásadný právny názor, ktorý sťažovateľ vyslovil, je jednak medzi účastníkmi konania nesporný, no okrem toho v plnej miere zodpovedá existujúcej judikatúre ústavného súdu, ako aj dosiaľ publikovanej odbornej literatúre. Navyše, takýto (pre okresný súd záväzný) právny názor vyslovil v danej veci krajský súd v uznesení č. k. 4 Co 53/2017-280 z 13. marca 2018. Ústavný súd preto nevidí dôvod na to, aby právny názor sťažovateľa (pozri bod 35) spochybňoval.

4.7. Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že rozhodujúcim kritériom pri posudzovaní tejto veci je správne zodpovedanie otázky, či v danom prípade výška plnenia požadovaného sťažovateľom závisela od znaleckého posudku (znaleckých posudkov), resp. od úvahy súdu, prípadne od oboch týchto faktorov (ako to tvrdí sťažovateľ), alebo nie (ako to tvrdí predsedníčka krajského súdu). Podľa názoru ústavného súdu treba v tejto otázke dať za pravdu sťažovateľovi. Je preukázané, že všeobecné súdy pri ustaľovaní výšky bezdôvodného obohatenia (teda pri ustaľovaní sumy, na zaplatenie ktorej bol žalovaný zaviazaný) vychádzali z troch rozličných znaleckých posudkov, pričom dva z nich predložil sťažovateľ a jeden zasa žalovaný. Vo všetkých týchto znaleckých posudkoch bola výška bezdôvodného obohatenia ustálená pomerne výrazne odlišnými sumami. Na tomto základe napokon všeobecné súdy vlastnou úvahou dospeli k záveru, podľa ktorého za primeranú považovali takú výšku bezdôvodného obohatenia, ktorú žalovaný uznal a ktorá sa preto v rozsahu uznania stala nespornou. Je preto celkom zrejmé, že meritórny výsledok konania závisel od znaleckých posudkov, ako aj (v konečnom dôsledku) od úvahy všeobecných súdov.

5. S poukazom na vyššie uvedený právny názor ústavného súdu je možné v danom prípade uzavrieť, že nárok žalujúcej strany na náhradu trov konania v rozsahu 100 % je dôvodný, nakoľko nález ústavného súdu je možné v plnom rozsahu aplikovať aj na danú právnu vec. Pôvodnou žalobou sa žalujúca strana domáhala vydania bezdôvodného obohatenia v rozsahu 7 290,16 Eur. I napriek počiatočnému nesúhlasu žalovanej s uplatneným nárokom v priebehu konania zostala sporná len výška nároku žalujúcej strany, nakoľko v iných obdobných súdnych konaniach prebiehajúcich na tunajšom súde základ právneho nároku žalobcov žalovaná nepopierala. Preto v priebehu konania došlo k zmene žaloby z dôvodu zmeny nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v súlade so znaleckým posudkom č. 79/2017 vypracovaným znalcom Ing. Róbertom Petrovičom pre účely civilného konania sp.zn. 5C 139/2013 v ktorom boli oceňované pozemky rovnakého druhu, nachádzajúce sa v totožnom kat.území t.j. Y. X, I. L. I. Y.. Procesný postup žalobcu ohľadom čiastočného späťvzatia žaloby bol len logickým dôsledkom dokazovania. Z uvedeného teda vyplýva, že výška nároku, ktorej sa žalobca mohol oprávnenne domáhať, závisela od odborného posudku, pokiaľ sa na výške odplaty sporové strany nedohodnú, čo sa v danom prípade nestalo.

6. S poukazom na vyššie uvedené považoval súd za potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Na rozsah priznaného nároku nemala vplyv ani zmena výšky úrokovej miery úroku z omeškania, keďže sa jednalo o nepatrnú časť v ktorej bola žalobkyňa neúspešná.

7. O výške nároku súd rozhodne samostatným uznesením potom, čo rozsudok nadobudne právoplatnosť.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom súde. Odvolanie môže podať strana v neprospech ktorej bolo vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým (§ 365 CSP), že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený senát,
- d) konanie má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.